

ОУ “Христо Ботев” – град Добрич

Добрич 9300, ул. “Цар Самуил” 14, 058/60-24-10, 60-21-76, e-mail: info-800011@edu.mon.bg

Утвърждавам,
Красимира Георгиева
Директор на ОУ „Христо Ботев“

ПРОГРАМА

**за предоставяне на равни възможности
и за приобщаване на ученици от
уязвими групи**

2023-2024

I. ИЗГРАЖДАНЕТО НА УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА РАВЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАНИЕ Е ПОДЧИНЕНО НА ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО В ПОСОКА

Изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, законът за предучилищното и училищно образование възлага на педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи (чл. 263, ал. 1, т. 9).

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

1. Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030)
2. Европейската социална харта /ревизирана/;
3. 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
4. 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
5. Закон за предучилищното и училищно образование;
6. Наредба за приобщаващото образование.
7. Закон за защита срещу дискриминацията.

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

ОУ „Христо Ботев“ е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Настоящият документ е изготвен от работна група на ОУ „Христо Ботев““. Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

III. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

През последните години учениците са от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности.

Различията между учениците са източник на богатство, разнообразие, творчество и вариативност.

В гимназията не се толерира дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, здравен или друг статус.

Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора с различни култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В ОУ «Христо Ботев» - Добрич уязвими групи са:

1. По социален признак:

- Ученици с починали родители;
- Ученици с един починал родител;
- Ученици, отглеждани от близки роднини и настойници;
- Ученици от социално-слаби семейства;

2. По признак здравни и възрастови проблеми

- Ученици с хронични заболявания;
- Ученици с проблемен пубертет;
- Ученици със СОП

3. По етнически признак

- Ученици от ромска и турска етническа общност, които не владеят българския език на ниво, достатъчно, за да се справят с учебните си задачи;

4. Психологически фактори

- Ученици в риск от насилие или тормоз.

Уязвимите групи ученици имат право на зачитане, уважение и закрила от закона. Отношението към тях е основано на признаване на тяхната равнопоставеност и равни възможности. За нас те са важна и пълноценна част от училищната общност и затова работим за тяхната социална интеграция и социално включване.

Ние възприемаме уязвимите групи от ученици като хора със способности и потенциал, а не като хора единствено с проблеми и ограничения.

Равните възможности означават да се отстранят всички социални бариери – физически, финансови, социални, психологически, които ограничават пълноценното участие на учениците от уязвимите групи в училищния живот. Това, което училището може да направи за гарантирането на техните права е осигуряването на достъп до образователни услуги, които са достъпни и за всички останали граждани, както и да провежда социална политика и политика на приобщаване.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование,
- умението за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност,
- особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Насърчават се също представители на малцинствените групи да се образуват и квалифицират за учители, за да имат пряко участие в образованието на децата.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за учениците, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При учениците се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди – и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване е в ранното образование, достъпно за всички, независимо от социално-икономическия им статус, интелектуалните умения и възможности.

Обхващането на всеки ученик с увреждане в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всеки ученик, равен достъп до качествено образование.

- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие.
- Активността на самите ученици, родители и учители е от ключово значение за ценностното осмисляне и осъществяване на приобщаването.
- Децата от уязвимите групи се нуждаят от допълнителна образователна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции с тези на останалите деца.

С цел продължаването на създаване на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности е нужно:

- достъпна архитектурна среда;
- екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на учениците;
- диагностична и консултативна дейност;
- учебно-технически средства и апаратура;
- индивидуални образователни програми;
- учебни програми по профилиращи учебни предмети и други.

При необходимост се прилага политиката за включващо обучение на учениците със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности – учители, ученици и родители.
- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на учениците със специални образователни потребности в общообразователните училища чрез изграждане на подкрепяща среда.

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща и допълнителна подкрепа.
2. Определяне на координатор за подкрепа на личностното развитие.
3. Функциониране на Обществен съвет за осъществяване на граждански контрол в управлението на образователната институция.
4. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
5. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
6. Работа с родителската общност за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и учениците с увреждания.
7. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси, изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на ученици в риск.
8. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
9. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.
10. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви.
11. Обсъждане на теми от гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ЧК.
12. Обогаляване фонда на училищната библиотека.
13. Запознаване с празниците на различните етноси.
14. Изработване и разпространение от учениците на дипляни по различни поводи (празници, обичаи, патронен празник и др.).
15. Изработване на табла по различни поводи от учениците.

С настоящата програма, срещу подпис, да се запознае педагогическия колектив.

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование, приета е от Педагогическия съвет с протокол № 7/07.09.2023г. и утвърдена със Заповед № РД04-400/14.09.2023г. .